РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА“
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ“
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA“.

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA“.
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий Орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 3-го ЦЬВІТНЯ 1919. Ч. 39. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. THURSDAY, APRIL 3, 1919. No. 39.

ПРЕЗИДЕНТ ВІЛСОН ДОМАГАЄТЬ СЯ СКОРОГО МИРА.

Українці не хочуть брати участи в переговорах, на яких були би присутні Поляки.

Українські протибольшевицькі війска побили війска большевицькі недалеко Києва

Делєґація кубанської републики предложила мировій конференції меморіял.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

НАДІЮТЬ СЯ ЗАКЛЮЧЕНЯ РОЗЄМУ МІЖ ПОЛЯКАМИ І УКРАЇНЦЯМИ.

Аліянти приобіцяли були Польщі східну Галичину зі Львовом і часть Буковини.

ЛОНДОН, 31. марта. — Підчас коли бомбардоване Львова триває без перестанку дальше, ведуть ся переговори в ціли заключеня розєму між Поляками і Українцями, як се доносить нинїшна телеґрама від віденського кореспондента пресового бюра „Сентрал Нюс“. (Недавно була вістка, що українські війска по довгій боротьбі з польською залогою війшли до Львова).

У Відни ходить чутка, що аліянти приобіцяли були східну Галичину зі Львовом і частину Буковини Польщі, а місто Чернівці Україні.

(Переговори між Українцями і Поляками мають відбувати ся в Самборі, як се доносила телеґрама зі Станиславова).

ПЕРЕГОВОРИ МІЖ УКРАЇНЦЯМИ І ПОЯКАМИ ПЕРЕРВАНІ.

Українці не хочуть взяти участи в переговорах, на котрих були би присутні польські делєґати.

ВАРШАВА, 1. цьвітня. — Бомбардоване Львова триває дальше. Українська артилєрія острілює місто стрільнами, наповненими троючими ґазами.

На конференції, яка відбула ся дня 27. марта між делєґатами аліянтів а представниками польських і українських війск, Українці заявили, що не війдуть у жадні переговори, коли на них будуть присутні Поляки.

Переґовори перервано, щоби дати польським делєґатам час відбути нараду зі своїм правительством.

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСКА ПЕТЛЮРИ РОЗПОЧАЛИ НАСТУП НА КИЇВ.

Побили російські большевицькі війска коло Бородянки.

КОПЕНГАҐЕН, 1. цьвітня. — Протибольшевицькі війска українські побили російських большевиків коло Бородянки (50 кільометрів на північний захід від Києва) і розпочали наступ на Київ, як се доносить український урядовий звіт, який нині тут одержано. (Недавно була вістка, що большевики опорожнили Київ, столицю України).

ДЕЛЄҐАЦІЯ КУБАНСЬКОЇ РЕПУБЛИКИ ПРИБУЛА ДО ПАРИЖА.

Просить Злучені Держави о поміч проти большевиків.

ПАРИЖ, 31. марта. — Дукавич, бувший премієр кубанської републики, яку утворено безпроволочно по вибуху першої революції, і яка обіймала сім передкавкаських ґуберній, прибув до Парижа на чолї делєґації, і предложив мировій конференції меморіял, просячи о поміч, щоби союзні держави не допустили, аби република була позбавлена большевиками независимости.

Дукавич заявив, що втрати кубанських козаків в боротьбі з большевиками в протягу минувшого року були чотири рази більші ніж в протягу трох років війни з Німеччиною. Він каже, що трета часть мущин у війсковім віці полягла та що є замало людий, щоби управити рілю.

В меморіялї просить ся о поміч передівсім „велику посестру републики“ — Злучені Держави.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛЄНІН МАВ ЗРОБИТИ АЛІЯНТАМ ПРЕДЛОЖЕНЄ В СПРАВІ МИРА.

Годить ся, щоби Україна і прочі нові републики установили форму правительства після власної волї.

ЛОНДОН, 31. марта. — Джордж Ленсбурі, редактор нової робітничої часописи „Дейлі Геральд“, заявив, що аліянти одержали предложенє від російського савєтського правительства в справі мира. Лєнін домагаєть ся опорожненя Росії з війск аліяштів і жадає, щоби аліянти перестали вмішувати ся у внутрішні справи Росії.

Російське правительство зі своєї сторони заявляє готовість не вмішувати ся в справи других народів, позволити Фінляндії, Естонії, Україні і прочим републикам, які повстали з колишної російської імперії, вибрати собі форму правительства після власної волї і заплатити заграничні довги Росії.

Редактор Ленсбурі опрокидує історії про насильства російських революціонерів, заявляючи, що случаїв насильств було меньше ніж підчас инших революцій на подібні розміри.

Дальше заявляє він, що Николая Леніна і Льва Троцького „в огидний спосіб очернено“ і представляє теперішну адміністрацію в Росії яко „чисту і незіпсуту“. Реорґазація промислу поступає в Росії правильно наперед.

Сподівають ся союза між Росією і Німеччиною.

КОПЕНГАҐЕН, 3. марта. — Вісти з Берлїна доносять, що там панує загальне переконанє, що німецьке правительство заключить з Лєніном угоду скорше, заки се зробить мирова конференція.

Урядовий німецький звіт заперечує однак всякі вісти про переговори з Лєніном в справі союза між Росією і Німеччиною.

В злуці з тим доносить берлїнський кореспондент „Дейлі Нюс“, що німецький міністер війни Носке заявив у Ваймарі, що большевицьке правительство вислало ультимат, в якім сказано, що воно не заключить з Німеччиною мира, аж доки не буде заключений з нею союз.

З кінцем цьвітня надіють ся вибуху нової революції зі сторони Спартаків.

Козацькі війска в Донщині уступають перед большевиками.

ЛОНДОН, 31. марта. — Козацькі війска, уступаючи перед большевиками, опорожнили половину з великим трудом здобутої донської области, як се доносить телеґрама з Екатерінбурґа, датована дня 17. марта. Козацькі війска заняли тепер становища здовж ріки Донця.

В ПОЛЬЩІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Падеревскі літаком до Парижа.

БЕРНО, 30. марта. — Останні вісти з австрійської границї не є запевнюючі. З причини революції на Угорщині поїзди між Букарештом і Парижом перестали курсувати; таксамо з приводу заворушень в Австрії получене між Парижом а Варшавою зістало перерване.

Падеревскі, який находить ся в дорозї до Парижа, не буде міг переїхати зелїзницею через Австрію і буде приневолений відбути свою подорож через Австрію літаком.

З Відня доходять вісти, що на случай, коли війска аліянтів не обсадять сейчас Відня, Австрія війде в союз з большевицькою Угорщиною і Росією.

Президент Вілсон і Ллойд Джордж проти віддання Полякам Ґданьска.

ПАРИЖ, 31. марта. — Президент Вілсон і премієр Ллойд Джордж заявили ся проти признаня Польщі Ґданьска і німецької полоси здовж Висли.

Німеччина загрозила, що не прийме мира, коли би сповнено сї домаганя Поляків, через що 2 міліони Німців мали би опинити ся під панованем Поляків.

Президент Вілсон і Ллойд Джордж є певні, що Німеччина прийме їх плян, після котрого пристань Ґданьск мала би стати міжнародною, а таксамо зелїзниці і Висла, даючи в сей спосіб Польщі вільний доступ до моря згідно з „14 точками“, які становлять підставу до розєму, заключеного союзними державами з Німеччиною.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПОЛОЖЕНЄ В НІМЕЧЧИНІ НЕПЕВНЕ.

Надіють ся небавом нової революції Спартаків.

БЕРЛЇН, 1. цьвітня. — Вісти з ріжних сторін Німеччини доносять, що Спартаки роблять поспішно приготованя до нової несподіваної революції в Берлїні, як се доносить „Льокаль Анцайґер“.

Представник правительства заявив, що правительство зі своєї сторони видало заряджене, щоби за всяку ціну, хоч би прийшло ся ужити найострійших средств, здавити новий вибух революції.

Фош і Ерцберґер відбудуть нараду в справі Ґданьска.

ПАРИЖ, 1. цьвітня. — Маршалок Фош виїхав нині з Парижа до міста Спа, щоби відбути з представником німецького правительства Ерцберґером дискусію в справі ужитя пристани Ґданьска для перевозу польських війск.

Маршалок Фош буде постійно порозумівати ся з „великою чвіркою“ (през. Вілсон, Ллойд Джордж, Клємансо і Орляндо).

150.000 німецького війска нагромаджено проти Польщі.

БЕРЛЇН, 30. марта. — Маршалок Ґінденбурґ перебував через цїлий минувший тиждень на польськім боевім фронті.

Німецька армія числить на сім фронті около 150.000 жовнірів. Є переконанє, що Поляки мають чисельну перевагу, але Німці є знова певні, що їх війска є лїпше вправлені до боротьби та є лїпше зоружені.

НА УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

УГОРСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ВИСЛАЛО ЧЕХО-СЛОВАКАМ УЛЬТИМАТ.

БАЗИЛЄЯ, 31. марта. — Нове комуністичне правительство угорське вислало нині ультимат до чесько-словацького правительства, жадаючи вияснення щодо мобілїзації і нагромадженя чесько-словацьких війск над границею угорською.

Увязнено 350 французьких жовнірів.

ПАРИЖ, 31. марта. — Угорські війска увязнили французьку залогу, зложену з 350 жовнірів, яка була стаціонована в місцевости, положеній в невтральній полосі між Угорщиною і Румунією.

Угорське правительство приобіцяло сповнити домаганє французького ґенерала, який зажадав освободженя полонених жовнірів.

Угорська армія числить 100.000.

БУДАПЕШТ, 31. марта. — Угорське правительство вислало делєґацію до Берлїна в ціли заключеня союза з Німеччиною проти держав аліянтів.

Бувші німецькі офіцири в армії Макензена прибули до Будапешту в ціли зреорґанізованя мадярської армії. Вона числить тепер 100.000 людий.

Чесько-словацькі війска заняли місто Кашав (Кошиці) і кілька инших місцевостий в полудневій Словаччині, положених недалеко угорської границі.

Аліянти мали висадити війска в Румунії.

ЛОНДОН, 1. цьвітня. — З Букарешту доносять, що в румунській чорноморській пристани Констанці висіли війска аліянтів, які находять ся в поході проти угорської большевицької армії, як се доносить нинїшна телеґрама з Копенгаґен.

Угорщина бажає мира.

ПАРИЖ, 1. цьвітня. — Телеграми з Будапешту, які одержали американські мирові делєґати, вказують, що бажанем нового угорського правительства є заключити як найскорше мир та що ново утворена армія має на цїли удержати в краю лад, а не воєнні операції в цїли якихось заборів.

В ЧЕХІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Соціялїсти взивають нарід до твореня савєтів.

ВІДЕНЬ, 1. цьвітня. Телеґрама з Праги доносить, що на масових зборах соціял-демократичної партії принято резолюцію, яка взиває нарід до твореня в цїлім краю робітничих рад і до розпочатя боротьби в цїли здобутя диктатури пролетаріяту.

В АЗІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Корея утворила своє власне правительство.

ГОНОЛЮЛЮ, 30. марта. — Корея утворила в Манджурії провізоричне правительство, як се доносять вісти зі Шанґаю (Хіни).

Війска нового правительства перейшли ріку Туманканґ і війшли до Кореї.

Підчас боротьби в Сеуль, столиці Кореї, обі сторони, корейські революціонери і японські війска, потерпіли жертви в людях.

З МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПРЕЗИДЕНТ ВІЛСОН ДОМАГАЄТЬ СЯ СКОРОГО ЗАКЛЮЧЕНЯ МИРА.

Часи балаканя минули ся, пора показати вислїд, заявив през. Вілсон.

ПАРИЖ, 1. цьвітня. — На вчерашнім засїданю премієрів і війскових представників союзних держав президент Вілсон дав осторогу, що сьвіт не може ждати на дальше зволїкане мира.

Вчера пізно вечером відбуло ся засїданє в канцелярії Клєманса в будинку міністерства війни. Президент Вілсон візвав урочисто учасників нарад, щоби вони робили зусиля покінчити всякі дискусії над услівями мира, аби предложити як найскорше Німеччині мировий договір.

Президент Вілсон заявив зовсім отверто, що справу мира зовсім без причини проволїкаєть ся. Сьвіт ожидає покінченя задачі мирових делєґатів і він має право жадати скорого вислїду.

„Час балачки в дійсности проминув і тепер настала пора показати вислїд“, заявив през. Вілсон.

ДАЛЬШЕ ПРОВОЛЇКАНЄ МИРА МОЖЕ СПРИЧИНИТИ КРІЗУ.

През. Вілсон є готовий ужити радикальних средств, щоби змусити аліянтів до згоди.

ПАРИЖ, 1. цьвітня. — В ріжних політичних кругах панує переконанє, що на случай, коли Німеччина не одержить в як найкоротшім часї мирових услівій, буде мусїло прийти до радикальної зміни щодо методи осягненя мира, а також до зміни в цїлій ситуації.

Неспокій і невдоволенє, яке поширило ся у ворожих краях, доведе також до крізи в державах аліянтів, а вслїд за тим і до крізи на самій мировій конференції.

Президент Вілсон рішив ся на случай конечности ужити строгих радикальних средств, щоби довести до згоди між аліянтами.

Загальна атмосфера в кругах конференції і в самім Парижи є переповнена електрикою, як ніколи передше. Клємансо вимінає і доси не появив ся перед палатою послів. Кріза у французькій політиці ще не проминула. Становище Клєманса захитане. З одної сторони грозить йому буря з боку соціялїстів з приводу увільненя убийника Жореса, Вілєна, з другої знова сторони Клємансо боїть ся, що американсько-анґлїйська опозиція позбавить Францію матеріяльного і територіяльного відшкодованя у тій висоті, яку французькі полїтики установили.

АЛІЯНТИ МАЛИ ЗРОБИТИ МИРОВЕ ПРЕДЛОЖЕНЄ ЛЄНІНОВИ.

Домагають ся здержаня большевицької пропаґанди в других краях.

ЛОНДОН, 1. цьвітня. — Париський кореспондент часописи „Дейлі Нюс“ доносить нині, що політичні мужі держав аліянтів зробили російському савєтському правительству предложенє, подаючи йому услівя, на підставі котрих вони могли би згодити ся допустити представників російського савєтського правительства до співучасти в мировій конференції.

Після донесеня кореспондента зажадано від большевицького правительства, щоби воно перестало попирати фінансово большевицьку пропаґанду в других державах, здержало воєнні операції і признало деяким частям колишньої російської імперії право самовизначеня.

Кореспондент доносить дальше, що Ленін є готовий приймити се предложенє.

Американські війска не будуть ужиті в боротьбі у східній Европі.

ЛОНДОН, 1. цьвітня. — Президент Вілсон повідомив прочих членів американської делєґації, що американські війска не сьміють бути ужиті в евентуальних боротьбах у східній або полудневo-східній Европі, як се доносить телеґрама з Парижа.

НА СИБІРИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Канадійські війска опускають Сибір.

ОТАВА (Канада), 31. марта. — Пороблено приготованя в цїли перевезеня домів канадійських війск зі Сибіри, як се заявив міністер мілїції Муборн в палатї послів.

На бажанє анґлїйського правительства час, коли канадійські війска опорожнять Сибір, задержано в тайнї.

В АНГЛІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Анґлїя депортує 100 большевиків до Одеси.

ЛОНДОН, 28. марта. — „Дейлі Мейл“ доносить, що анґлїйське правительство вишле в половині цьвітня около 100 большевиків до Одеси.

Коли би в тім часї Одеса опинила ся в руках большевиків, депортовані особи будуть висаджені на берег під охороною гармат анґлїйських кораблїв.

Найбільше большевиків находить ся у східнім Лондонї.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ДОПИСЬ З ПАРИЖА.

(Від спеціяльного власного кореспондента У. Н. Комітету).

Париж, дня 16. марта 1919.

Українська делєґація в Парижи.

Париж переповнений тепер представниками народів сьвіта. Перебуває тут і українська делєґація. Покищо в склад її входять слідуючі особи:

Григорій Сидоренко, міністер доріг і комунікацій в правительстві української републики, голова української мирової делєґації.

Теодор Савченко, член делєґації, голова Української Народної Ради в Парижи, колишний доцент університету в Петрограді і знаменитий український фільольоґ.

Антін Петрушевич, секретар і член делєґації.

Осип Меґас, колишній інспектор шкіл в Канаді, журналіст, голова Українського Інститута в Канаді і відпоручник Канадійського Українського Горожанського Комітету.

Іван Петрушевич, директор Української Збіжевої Спілки з Вінніпеґу, Манітоба, Канада, і відпоручник Укр. Гор. Комітету з Канади.

Крім повисших українських делєґатів прибувають із Злучених Держав: **др. Кирило Д. Білик і конгресмен Джеймс А. Гемілі.**

Робота української делєґації ведеть ся дуже енерґічно. Авдієнції, публіцистика, телєґрами, ноти, переговори і т. д. ведуть ся що дня.

Душею делєґації є безперечно **добр. Григорій Сидоренко**, міністер доріг і комунікацій в правительстві української републики і спеціяльний дипльоматичний висланник України до Парижа. Чоловік досить молодий, около 40 літ, енерґічний, талановитий, образований; знаменитий український бесідник; говорить кількома мовами і знавець українського житя та потреб України. Добр. Сидоренко був три рази міністром при правительстві України, відколи створено українську републику.

Як тільки прибудуть другі делєґати, робота поділить ся **на осібні секції** і кождий з членів буде приділений до осібного відділу. Через всякі перепони; спричинені воєнними подіями в центральній і східній Европі, зносини делєґації з правительством републики досить утруднені. До сього треба додати також **всякі секретні конішахти польських, московських і французьких дипльоматів, які за всяку ціну рішили задусити Україну і українську державну думку. Доказом сего є факт, що всі ті українські делєґати, що дотепер прибули до Парижа на мирову конференцію, вспіли прибути лише при великих клопотах і перепонах головно зі сторони французького правительства. Як Поляки так і Москалі мають тут в Парижи вільну руку і поміч від правлячих сфер, коли Українці мусять благати прямо о звичайні права, яких не відмовляєть ся другим народам.** Однак помимо сего українська справа йде вперед. Англійська і французька преса говорить що дня про українські справи. Українське Пресове Бюро в Швайцарії причинило ся дуже богато до пошириня вістий про Україну. Як би так не цензура і контроля французького правительства, українська делєґація змогла би більше була зробити для української справи на мировій конференції.

Українська справа в теперішну хвилю.

З погляду теперішної загально-сьвітової европейської політики шанси України є в руках великих держав аліянтських, **з яких Франція зарезервувала собі право чи там сферу впливів в цілій східній Европі, особливо на території бувшої Росії.** Там вона і висилає тепер своїх дипльоматів, ґенералів і журналістів. **До Франції прихилились: Польща з одної сторони, а Румунія з другої** і вони разом нібито стремлять до повалення грози московського большевицтва. В дійсности річ маєть ся так: Французькі війска в злуці з грецькими, румунськими та армією Денікіна (з Кавказу) **нападають на війска українські і займають українські міста та стратеґічні позиції на Україні і тимсамим обурюють місцеве населене проти себе. Наслідком тої глупої політики Франції є, що большевицтво на східних українських землях, замісць упадати — зростає.** Большевики мають перед народом знаменитий арґумент, кажучи, що непрошені Французи задля російських довгів хотять загарбати цілу Україну, а се має свій ефект на українське населене; **в той спосіб Франція не лише що не поборола большевицтва, але противно, причинила ся ще до його пошireня через свої глупі мілітарні експедиції і звязи з російськими збанкротованими ґенералами і міністрами, які все ще таки не годні забути, що царська Росія пропала на віки і що нові народи Росії, як Фінляндці, Литовці, Грузини, Українці не вернуть ся вже ніколи під царське московське ярмо.**

Тому то змаганем політики українського політичного і дипльоматичного висланника в Парижи, д. Сидоренка, є переконати анґльо-саксонських дипльоматів тут, що **для приверненя ладу і мира в східній Европі Україна мусить стати независимою державою і вони мусять її офіціяльно признати вже такою.** Українська република признана вже була независимою пятьма европейськими державами і український нарід ніколи не верне ть ся назад до царської Росії. Чим скорше мирова конференція, а особливо Франція, зрозуміє сей факт, тим скорше прийде до мира і спокою в східній Европі.

Міністер Сидоренко се неустрашимий представник сучасної української політики. Він опирає свої постуляти на факті, що український народ числить тепер понад 40 міліонів душ, що закувати сорок-міліонового народу тепер вже не зможе ніхто, і що український народ буде бороти ся до послідного, поки не здобуде собі признаня від сьвіта цілковитої політичної независимости.

Преса.

Преса тут тепер іде на руку „можним сьвіта сего". Політична боротьба і спірні справи між ріжними обновленими народами спричинили тут велику деморалізацію. Преса стала доступна тільки за гроші. Кождий, найменьший повновласник свого народу старає ся навіть і грубо заплатити за свої політичні арґументи, аби вони лише були поміщені в газеті. Поляки, Серби, Чехи, Югославяни, Москалі видають тут сотки міліонів на ціли публіцистичні і на всякі політичні пружини для своїх країв. Лише одні Українці борють ся з недостачею фондів. Американська Україна повинна помогти тут як найбільше. — **Українці мусять зрозуміти вже раз величезну вагу теперішної історичної хвилі і збирати в цілій Америці обильні жертви на ціль виборення независимости української землі.**

Такої нагоди як тепер може не буде і за сотки літ. Се переломова хвиля в житю народів і вже час, щоби ми всі зрозуміли сю велику вагу.

Дорожня.

Париж збиває міліони з других народів сьвіта. Тут готелі, ресторани, склепи, стації і все друге переповнене людьми з цілого сьвіта. Дорожня нечувана. Тут чоловік мусить денно видати найменьше 50 франків, щоби вижити і переспатись в готели. Убраня не купиш за меньше як 300 франків. Обід коштує найменьше 20 франків.

К—т.

ЛИСТ З ПАРИЖА.

(Сей лист писаний п. Кіндратом Саваринським, котрий походить родом з Клекотова, брідського повіту в Галичині).

Париж, 14. III., 1919.

Хвальна Редакціє „Свободи"!

Перебувши чотири роки на французькій землі яко цивільний полонений, на початку січня приїхав я до Парижа, в надії, що Українська Народна Рада зможе відіслати мене на Україну, де-б можна прилучити ся до здвигу загально-українського визволеня зпід подвійного ляцько-московського ярма. Але на жаль У. Н. Рада, не будучи признаною офіціяльно французьким правительством, не могла відіслати мене, і я став працювати в Парижи.

Дия 15. січня запрошено мене на концерт, получений з відчитом, в салі Товариства Професорів висшої суспільної осьвіти при париськім університеті.

Радість огорнула моє серце, коли підчас концерту я почув українську пісню. Співали дд. Якимчук (тенор) і Стасієвич (баритон). Бурливими оплесками публика виявила своє вдоволене.

Дня 6-го марта У. Н. Рада вислала мене яко свого відпоручника на провінцію до міста Монтаржі, де на ріжних роботах в одежи московських жовнірів перебувають Українці, котрі сформували гарну співучу челядь і, користуючись повагою уряду, були запрошені співати на концерті в міськім театрі. Вони співали українські пісні і виступали з українськими танцями в народних строях. Провідник челяді, д. Паньковнч, і д. Сухомлінів відсівали чудово „Реве та стогне", в супроводі фортепяна. Опісля хор здивував присутних чудовим виконанем українськи пісень, а при кінци танцюристи, дд. Данський і Чередник, запалили всіх живим гопаком. Виступали також в українських строях, що було несподіванкою для присутних. Всі гості були очаровані; дивувались, що такий живий нарід міг бути забутим в Европі...

До хору, яким проводить д. Паньковнч, належать дд. Пень. Сухомлінів, Чередник, Олійників, Балан, Сівальний і Маслов (Москаль). Танці виконувались в супроводі двох мандолін, гітари і балалайки: приґравали дд. Семен Левковець, Чоботарів, Девятів і Матвіів.

Скільки краси в нашій пісні, а житя та правди ще більше.

Щиро дякую всім співакам, які поважають та кохають нашу пісню-душу.

Кіндрат Саваринський.

P. S. — Дістаю богато листів від українських жовнірів з колишньої російської армії, котрі опинили ся тепер у Франції, в яких просять о українські книжки, а головно о „Кобзаря" Шевченкового.

Коли можливо, прошу в імени всіх українських жовнірів, у котрих пробуджуєть ся національна сьвідомість, вислати на руки У. Н. Ради або на мої кілька примірників „Кобзаря" та инших книжок. Дякуючи за всьо згори, остаю з поважанем. — **К. С.**

ПІДДЕРЖУЙТЕ СВОЮ ПРЕСУ.

Нераз зазначуєть ся факт, що преса є тим средством, при помочи котрого нарід порозуміваєть ся між собою, один поділяєть ся своєю думкою з другим, висказує своє чуте, бажане і потреби. Преса є отже тим звеном, яке вяже поодиноких людий в одну суспільну армію.

Відрубна національна група людий без своєї преси не може звати ся народом. Се звичайна товпа людий, котрі не мають перед собою жадної висшої ціли, не живуть ніякими висшими ідеалами, а є відтяті від сьвіта високим хінським муром.

Бо завданем преси в народі є плекати чесноти, вести провід і поучати його у житевій боротьбі та інформувати його про житє і розвій инших народів сьвіта.

Котрий нарід не має достаточно розвиненої преси — той нарід не жиє, лише животіє з дня на день. Такий нарід є засудженим на загладу. І тому виривали многі старинні народи, котрі мали навіть свої власні сильні держави. Загинули Фенікійці, упали Македонці, а їх сусіди Сирійці аж тепер почали відновляти в собі національного духа.

Вони вимерли національно власне через се, що їм бракувало того звена, котре би їх вязало, — бракувало їм преси, котра розвиває в народі патріотизм, плекає національний дух, вказує народови одну спільну мету — національне істноване — і веде його до сеї величної ціли.

* * *

Як нарід без преси є засудженний на загладу, так зосібно кождий член народу, котрий не читає своєї газети, не жиє, але животіє.

Хто не читає газети, той не може звати себе інтелиґентом, культурним і умово розвиненим чоловіком.

Хто вміє читати, а не читає своєї газети, той стоїть 100% нижше від того чоловіка, котрий не вміє читати, але слухає радо і розуміє, коли хтось другий читає. Чоловік, котрий не читає або не слухає, коли хтось инший читає — є гнилою колодою, яка стоїть на перешкоді суспільности в її житевім поході, є струпом на здоровім народнім тілі. Такий чоловік не звернув уваги на свої окружена, але й самого себе: бо він не жиє тоді, коли житє потребує його як найбільше, бо він ходячи сохне тоді, коли другі розцвитають ся!...

Хто читає і передплачує ґазету; хто прочитане як слід зрозуміє — той може почвати ти ся, що він не є живим трупом, як другі. Тому, засороми ся кождий! Бери ґазету в руку і читай; витягни з кишені гріш і пішли його на передплату. Нехай сей гріш розвине красше твою ґазету, щоб вона не потребувала бороти ся з матеріяльними недомаганями, але щоби могла дати тобі те, чого ти в дійсности потребуєш.

Кождий Українець і кожда Українка

В СІЙ РЕПУБЛИЦІ, повинні безвпинно дбати про се, щоби число передплатників „СВОБОДИ" постійно побільшалось, бо зріст числа читачів „СВОБОДИ" значить — ЗРІСТ ГРОМАДИ СЬВІДОМИХ УКРАЇНЦІВ і УКРАЇНОК, котрі розуміють, що значить стояти за українську народну справу та за загальнолюдську справедливість і демократію. Ся громада — се зорганізована сила на демократичних засадах. Як Ви вірите в сю силу тої многотисячної громади, то старайтесь о ще більший її зріст через приєднуванє нових передплатників. Більша сила принесе більші здобутки для загальної справи і для кождого читача „СВОБОДИ" у поліпшеню часописи.

ЧИТАЙТЕ І ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ „СВОБОДУ".

Зі всіх українських газет на іміґрації „Свобода" нині є найбільшою газетою. Вона є нині найбільше розповсюдненою українською газетою в сьвіті.

„Свободу" читають в кождій місцевости в Злучених Державах, де лише проживають Українці. Вона йде до кождого стейту сеї великої держави, а також до Аляски. „Свободу" читають і передплачують в Панамській Републиці, в Бразилії, Арґентині, на Зеленім Клині в Азії, в Данії, Швеції, Голяндії, в Швайцарії, Італії, Анґлії і Франції, а навіть в Австралії.

Перед війною „Свобода" в кількох тисячах примірників розходила ся в Канаді, йшла також до Австро-Угорщини, Німеччини і Росії.

Доносять нам зі Швайцарії, що вже тепер від якогось часу „Свобода" доходить знова на Україну, головно до Галичини.

У Франції, де „Свобода" в останних часах йде в кількох десятках примірників, стала вона популярною українською газетою. До „Свободи" почали вже доходити дописи з українського житя у Франції; одну допись з Франції містимо в нинішним числі. Зазначити годить ся, що свого часу секретар паризької Української Народної Ради, п. Тома Якимчук, нагадав був до „Свободи" свої вірші, які вже були поміщені.

В Европі „Свобода" є найбільше знаною з усіх українських газет в Америці. Про се сьвідчить хоч би сей факт, що коли лише в Києві основано Українську Центральну Раду, а при ній пресове бюро — се бюро було вислало кілька телеґрафічних вістий лише до „Свободи".

Коли в Парижи основано Українську Народну Раду, вона найперше віднесла ся з усіми справами до „Свободи", а через „Свободу" до всіх Українців в Америці.

Тепер „Свобода", разом з другими газетами, які попирають Український Народний Комітет, буде діставати важнійші вісти і телеґрами з Парижа, а також телеґрами спеціяльно для „Свободи".

На Україні „Свобода" має чотирох власних кореспондентів, котрі будуть надсилати вісти з усіх українських земель, коли лише пічнеть ся нормальна почтова комунікація між Злученими Державами і коли в нашім рідним краю упорядкують ся всі відносини та наступить спокій, лад і порядок.

* * *

Щоби уможливити заходи редакції і адміністрації „Свободи", загал Українців в Америці мусить попирти „Свободу" усіми силами. Нам залежить на тім, аби наші читачі діставали вісти з рідного краю з першої руки; щоби ті вісти були правдиві, а не такі, якими годують нас чужі пресові агенції, які звичайно пускають про нас брехливі інформації.

Щоби сей намір і бажане увінчали ся успіхом, „Свобода" мусить мати достаточну матеріяльну поміч зі сторони американських Українців. Сю поміч можна дати в виді передплати.

Постарайте ся, щоби в найблизшім часі „Свобода" дістала кілька тисяч нових передплатників, а ми тоді будемо всилі дати читачам всьо то, що їх буде интересувати і що принесе їм сто разів більшу користь ніж тих кілька доляри, які кождий вишле на передплату.

Отже до діла!

Доброту золота пробуєть ся огнем, доброту женщини пробуєть ся золотом, а доброту мущини пробуєть ся женщиною...

Сьвіт — се мудрець, що учить людий найбільших правд.

ЗБИРАЙТЕ І СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА 100.000-НИЙ ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ!

ДО УКРАЇНЦІВ

З СЕЛА ЛУБЯНКИ ВИСШІ, ПОВ. ЗБАРАЖ, ГАЛИЧИНА.

Дорогі Родимці! Ми вже згадували в Карнеґі, Па., о ріднім селі, яке воно знищене через наших ворогів, царів тай пісарів. Кілько там натерпіли ся горя сироти та вдови від московської орди, а кілько ще тепер терплять від польської хлані, що хоче загорнути весь український народ в свої закляті пазурі, тай гадає заложити кайдани на нас, ще тяжші від тих, які ми мали під австрійсько-польським гнетом. Ми знаємо добре, що наших братів не добили Москалі, то тепер добиває польська жеброта. А наше рідне село зістало пусте, хиба полишили ся вдови тай сироти, і ніхто з нас не знає, яке вони там житє мають. Вони певно помочи ждуть, а хто їм дасть ратунок, як не ми?

Я певний, що ми з Америки повинні хоть трохи їм стати до помочи, тож на ту гадку ми заложили в Карнеґі тимчасовий комітет з кінцем 1916 р. Доси ми зібрали між собою 358 долярів, а нас тут нема більше як 25 люда в Карнеґі з Лубянок висших.

Отож ми взиваємо всіх лубянських людий, які проживають по ріжних місцевостях Америки, і просимо: Складайте добровільну жертву на своє рідне село і засилайте на руки комітету в Карнеґі, Па. А в котрім плейсі є більше своїх людий, то можна заложити свій комітет. Тож старайте ся, Товариші, щоби Ви не були позаді, бо як повернетесь до рідного села, то щоб не була ганьба для Вас, бо час короткий, а село помочи буде потребувати.

До комітету зістали вибрані: Т. Яструбецький, преде.; М. Матвіїв, кас. (але що він виїхав, то його місце обняв Ф. Вербицький); К. Мийник, писар. Гроші вкладають ся до банку на процент. Книжочка банкова записана на трох: 1) С. Левчук, 2) М. Матвіїв, 3) К. Мийник.

Поспішіть ся, Краяни, з своєю жертвою!

Кость Мийник.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Від Запомогового Комітету для бідних вдів і сиріт з села Городища королівського, пов: Бібрка, Галичина.

Повідомляєть ся всіх Українців і Українок з повисше названого села, що доповняючі збори відбулись дня 8. марта 1919 року в домі Е. Томашевського під ч. 304 Е. 103 улиця в Ню Йорку. Збори отворив бувший предсідатель, тов. А. Гулей, і короткими а горячими словами представив присутним ціль нашої праці, а рівночасно завізвав присутних до вибору сталого комітету. До сього комітету зістали вибрані: Ів. Прохира, преде.; Емануїл Томашевський, кас.; Григорій Басумак, секр.; Атанас Гулей і Олекса Дук, контрольори. По короткій дискусії ухвалено по 50 центів місячної вкладки в цїли єднаня товаришів до дальшої праці. Посім приступлено до виповненя деклярацій з попередних зборів. Жертвували на висше згадану ціль отсї товариші і товаришки: Ев. Басумак $15.00; А. Гулей, Т. Томашевський, І. Прохира, Г. Басумак, Л. Олійник, Г. Гамкало, Е. Томашевський, Г. Дук, Ф. Дук, О. Дук і І. Стахів по $10.50; І. Головчак (з Отиневич), І. Калинець. Партика і К. Василишин по $10.00; Г. Прокопяк. Коваліів. М. Брені. Гамкало, К. Палеґа, Бащук і І. Ткачів (з Ляшок) по $5.50; Р. Пронь (з Березовець) $5.00. Разом $187.50. Тії гроші ульоковано у почтовій щадниці.

Отож ми в імени бідних вдів і сиріт звертаємось до Вас, дорогі Братя і Сестри, котрі ще не відозвались на клич згаданого комітету, нехай зворушать ся Ваші серця і присилайте жертви після можности на руки касієра: E. Tomaszewski, 304 E. 103 St., New York City.

Рівнож просить ся всіх односельчан прибути на слідуючі збори, котрі відбудуть ся дня 5. цьвітня б. р., точно о годині 8-мій вечером під ч. 1743 перша евеня в Ню Йорку, на розі 90-тої улиці, перший поверх до фронту.

ЗА КОМІТЕТ:
І. Прохира, преде.;
Е. Томашевський, кас.;
Г. Басуман, секр.

ПОКЛИК

ДО ВСІХ ТИХ, ЩО ПОХОДЯТЬ З СЕЛА СТРУТИН НИЖНИЙ.

Поважані Родимці! У Вест Ориндж, Н. Дж., недалеко Нюарку, жиє кільканайцять українських фамілій. Перед кількома роками сї Українці заснували запомогове товариство „Струтин Нижний", котре є досить розвинене. Хоч має членів не богато, то зате всї члени добрі. Вже двом товаришам зробили похорон, в часї інфлюенци виплатили богато запомоги, а в грудни 1915 року вислали для бідних до свого села 1.000 корон.

Тепер комітет з тов. „Струтин Нижний" взиває всїх Українців Струтина Нижного, котрі живуть близько Вест Ориндж, як в Нюарку, Ню Йорку і т. д., щоби прийшли на спільну нараду в справі запомоги для свого села, котре так тяжко потерпіло підчас війни. Котрі наші краяни живуть подальше і не можуть на сей мітинґ прибути, нехай листовно звідають ся до нас. Ми вже маємо на ту цїль повисше $100.

Мирові переговори кінчать ся, кождий нарід подає своїм рідним поміч, тож і ми даймо поміч своїм братям, калікам, котрі бороли ся за волю України, тай ще нині борять ся; гонять Ляхів з Галичини і роблять для нас місце, аби ми мали де жити, як вернемо до своєї рідні.

Ще раз просимо: не зволікайте, а прийдіть на спільну нараду в суботу, 12. цьвітня, о годині 8-мій вечером, до Majestic Hall, 10 Mittchell St., W. Orange, N. J.

ЗА КОМІТЕТ:
І. Ґерич, Н. Бігун, М. Мельник.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Свобода", від. 194, взиває своїх членів, аби кождий явив ся на звичайний мітинґ, який відбудеть ся в суботу, 5. цьвітня б. р., о годині 7-мій вечером, в Українській Читальни під ч. 339 В. 38 ул., в Ню Йорку. На порядку деннім є важні справи, між иншими отворене нової української читальні. Будеть ся приймати нових членів до товариства і до У. Н. Союза. — Н. Лесюк, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітинґ відбудеть ся в неділю, 6. цьвітня, о годині 2-гій пополудни, в Німецькій галі, ч. 435 Мейн Стр. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. Будеть ся приймати нових членів до товариства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Члени, котрі хочуть вписати свої діти до У. Молодечого Союза, можуть перед або по мітинґу зголосити ся до секретаря відділу, а він розкаже, які користи родичі будуть мати, як їх діти будуть належати до У. М. Союза. — Т. Діка, преде.; В. Григорчук, кас.; Н. Похмурський, секр.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ. Тов. „Запорожська Січ", від. 206, повідомляє своїх членів, що квартальний мітинґ відбудеть ся 6. цьвітня б. р. в Лайсіюм галї. Всї члени мають явити ся як один, бо є важні справи до полагодженя. — М. Бойко, секр.

ЧИ Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТИ ВІДДІЛ У. Н. СОЮЗА?

Як нема, то кождий сьвідомий Українець повинен постарати ся, щоб заснувати його.

До заснованя нового відділу У. Н. Союза потреба на початку не меньше як 6 нових членів.

По близші інформації в справі заснованя нового відділу треба зголошуватись листовно на адресу головного рекордового секретаря У. Н. Союза.

S. MILANOWYCZ
P. O. Box 76 Jersey City, N. J.

ДО ВІДОМА УЧАСНИКАМ КООПЕРАТИВНОГО КУРСУ В НЮ ЙОРКУ.

Отсим повідомляєть ся учасників кооперативного курсу в Ню Йорку, що на зборах учасників, які відбули ся дня 26. лютого, установлено слідуючі дні і години науки:

Наука буде відбувати ся у вівторок, четвер і пятницю від год. 8-мої до 10½ вечером.

Виклади розпічнуть ся в четвер, дня 3. цьвітня, точно о год. 8-мій вечером.

Коли-би ще хто мав намір вписати ся на курс, просимо зголосити ся в четвер, дня 3. цьвітня між 7-мою а 8-мою вечером в третій галі „Народного Дому" в Ню Йорку.

Українська Народна Громада в Ню Йорку.

В СПРАВІ ПОСИЛКИ ЛИСТІВ І ГРОШИЙ ДО СТАРОГО КРАЮ.

В останних днях одержали ми сотки листів від наших земляків, чи можна вже писати листи до старого краю і посилати туди гроші.

ЗАЯВЛЯЄМО ОТСИМ, ЩО ПОСИЛКА ЛИСТІВ І ГРОШИЙ ДО СТАРОГО КРАЮ, НА УКРАЇНУ, Є РІШУЧО НЕМОЖЛИВА.

Звертаємо увагу інтересованих, щоби не вірили в жадні поради і оголошеня несовісних людий і не давали ся баламутити. Ані через Одесу, ані через Владивосток, як се дораджують ріжні аґенти, листів ані гроший посилати не можна.

Тесаме відносить ся і до продажи корабельних карт.

Скоро американське правительство дасть дозвіл, подамо се до відома загалу.

З поважанєм

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE,
520 E. 6th St. New York, N. Y.

ХАРКІВ І ПОЛТАВА.

Стремлїне заняти Україну большевицькими військами пояснєть ся тепер не бажанєм „самоозначити" Україну після большевицького взірця і побудувати там большевицький багнетовий соціялізм, але богато простійше і можна сказати, богато „меньше взнеслими" мотивами.

У сварці Ленїна з Троцьким послідний виразно заявив: „Окупація України дасть нам можливість добути збіжа і топлива для совєтського правительства".

Припустім, що се похибка в перекладі, коли говорить ся про „советське правительство", замісць говорити про „народ в советській републиці", а перед нами встане виразна політика большевиків. Великоросія розбита і розграблена большевиками до краю, і їм треба почати грабити Україну, бо инакше їм не можна удержати ся при власти, за котру вони держать ся всїми силами. І ось вони кидають клич: „На Україні богато збіжа; ідім туди!"

Очевидно, що під таким кличем не тяжко повести війска.

І починаєть ся війна. Починаєть ся наїзд большевиків в границї сусїдних держав, межи иншими в межі України.

Харків і Полтава були тими містами, котрі перед усїми другими містами відчули на собі ярмо большевизму.

Під военним оглядом Харків належав до московського военного округа і тому ще в той час, як в київськім окрузї вплив большевицької пропаґанди був незначний, совети в Харкові уже були з сильним большевицьким нахилом. Се ми, Киевляни, почули, коли до нас приїхав з Харкова резервовий саперський батальон з виборним командантом. У нїм большевицька пропаґанда московського округа зробила великі поступи. Тому й не диво, що за кождим разом, як на Україні роблять спроби зорґанізувати так зване советське правительство, панове советції вибирають на столицю України не Київ, а Харків.

В Полтаві насїнє большевизму також скільчило ся вчасно. Що правда, передівсім „миротворчий" большевизм поширено там у четвертім запаснім пішотинськім полку, котрий щойно недавно прийшов із Житоміра, але й другі відділи і совєт робітничих і салдатських депутатів міста Полтави у вересни 1917 року уже був під сильним большевицьким впливом.

Тямлю, як я з Кирієнком (нині уже небіщиком), бувшим военним комісаром київського военного округа, приїхав в той час в Полтаву і як ми відразу почули ту атмосферу.

Совєт робітничих депутатів демонстраційно не брав участи в зібраню представників совєта салдатських депутатів, хоч на нїм розбирали ся дуже важні питаня, звязані з житєм міста та його населеня і ґарнізону.

Через цілий вечер вели ся горячі спори з представниками салдатів і видно було, що межи советами робітників з одної сторони, а представителями місцевої самоуправи, вибраної на основі загального виборчого права, з другої сторони, а також представниками тимчасового правительства, зайшло велике непорозуміне.

На слїдуючий день визначено перегляд війск.

О девятій годинї рано, переїхавши по місті, я застав на збірнім місци весь ґарнізон.

І ось тут то, коли після маневрів і вправ, по укінченю перегляду і по моїм привіті, вийшов на трибуну ними таки самими вибраний военний комісар Полтави і звернув ся до них з промовою, з ріжних сторін почули ся голоси: „Заключайте чим скорше мир! Ми не хочемо більше воювати!"

Видно, що пропаґанда большевиків уже зробила тут свою роботу.

Ми бачимо, що міста Полтава та Харків, що переходили з рук до рук кілька разів, уже давно були заражені большевизмом. І здоровому українству тяжко було бороти ся з ним в тих місцях.

А преціньь Україна край хліборобський. І коли великоруські мужики — сільські мужики, а не ті, що пійшли з міста шукати роботи у военний час і стали чорноробочими, котрі передівсім і наповняють ряди большевиків — коли великоруські селяни в своїй масї, як говорить богато а богато дослїдувачів російського житя, стоять проти большевицьких способів управи, то селяни України тим більше.

І таксамо як при попередних своїх нападах на Україну, так особливо тепер провідники большевизму не скривають ся, що вони ведуть війну проти України в тій цїли, щоби відобрати її збіже. Само собою розуміеть ся, що конечність оборони рідного краю від тих хижих завоювателів стала ясною для кождого, а тим більше для українського селянина, котрий з оружем в руках боронив свою хату і своє збіже перед Нїмцями.

В послїдних наїздах великоруських большевиків на Україну занадто ясно видні їх самолюбні мотиви і зрозуміло, що Україна боронить себе.

В тій упертій боротьбі українського селянства проти насильників, що роблять наїзд на чужі краї, хоч на словах і признають права самовизначеня, лежить гарантія успіху, і є всякі основи, щоби бути певним, що Україна потрафить очистити ся від великоруських большевиків, які прийшли з рабівничими намірами; а своїх большевиків у неї не дуже то там так богато.

І здаєть ся менї, що в своїм стремлїню до національного самоозначеня і державної самостійности Україна потрафить вийти із теперішної кризи здоровою і стати ядром дальшого виздоровленя Росії на чисто демократичних основах.

К. Оберучев.

(„Русское Слово").

Наша ґазета є присьвячена робітничій справі. Доля та судьба нашого робітника лежить нам на серци передівсім. Не дбаем о зиск, тільки о твое добро, мученику праці! — Пренумеруйте „Свободу"! („Свобода", число 1-ше, 15. вересня 1893).

ЧИ МОЖНА ПОСИЛАТИ ЛИСТИ ДО КРАЮ?

На всі запити і сотки листів, які ми отримали в послїдних трох днях чи можна посилати листи до Одеси на Україну, ми отсим заявляємо, що листи почта принимає тільки нереґістровані. Всякі поголоски, що листи не йдуть є не правдиві. Ми радимо кождому Українцеви, щоби удавсь до місцевого пост-офісу і спитав ся, а вони радо потвердять, що листи до Одеси принимають. Дальше остерігаємо всїх, щоби не посилати листів до жадних аґентів або бюр а з листами гроші на оплату. Напишіть лист, запечатайте, приліпіть за пять центів марку і вкиньте в почтову скринку. Гроший не можна посилати, анї шифкарт продавати аж мир підпишуть. — З поважанєм

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.

322 N. 8th STREET. PHILADELPHIA, PA.

ДИВНА СПАДЩИНА ЧЕРЕПІВ.

Богато дечого передають люди яко спадщину в ріжних часах, однакож найдивнійша то хиба ся, про яку оповідає сьвящ. Кароль Ф. Річ, з Лондонського Місійного Товариства, який перебуває в Ізолейл, Файф Бей, Папуа. Він пише до товариства:

„Ніпуеґа, се звичайний старий поганин в сій околици і коли він вмер, то лишив своїм дітям дивну спадщину, бо цілий ряд людських черепів, кажучи, щоби вони се переховували, бо вони були ознакою не тільки їх відваги, але також доказом, що за смерть свояків відплачено належною пімстою. І так цілі літа висять ті задимлені і понурі черепи в домі Ніпуеґових потомків в Модейві.

„Коли я перебував в тім селї, менї принесли насиляних голов, бо Ніпуеґові потомки навчили ся ліпших способів, ніж старе кровопролитє, і вони хотіли публично заявити, що не признають старих звичаїв і казали, щоби я зробив, що менї вгодно, з тими останками людоїдських часів. Всїх черепів було пять.

„Перший череп був власностю Анавалю з села Ґадайсу, якого забили і зїли в Ніпуезї тутешні люди за те, що їх свояка убили люди з Ґадайсу колись давнійше. Другий належить до мешканця Майвари в Заливі Міли, якого забили і зїли в відплату за те, що люди з Майвари убили мешканця Модейви. Трета голова належить до чоловіка з острова, якого убили і зїли так без причини, а тільки задля звичайного апетиту.

„Четверта голова чоловіка, якого убили і зїли за те, що кравдещо з хат і городів в Модейві; а властителя послїдного черепа убили, бо вірили, що він чарами спричинив смерть Ніпуеґової жінки. Тут вже тіла не зїли, але Ніпуеґа, убивши чоловіка, присмажив тіло і тодї човном завіз на острів Бонуруа, кілька миль дальше, де повісив на дереві і де тіло зогнило та повідпадало, а тільки кістяк лишив ся".

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ КОМІТЕТУ ДЛЯ НЕСЕНЯ ПОМОЧИ ЖЕРЕБКАМ, СКАЛАТСЬКОГО ПОВІТУ.

На поміч двом селам Жеребкам, скалатського повіту в Галичині, в виді коляди зложили жертви слїдуючі добродії:

1) На руки М. Ямки, М. Соловського і К. Фуртака: Василь Бомок $10.00; Іван Жондла, Йосиф Соловський, Катерина Ввіст і Михайло Фігурський по $5.00; Микола Жук і Яким Кирич по $2.00; Михайло Жуковський, А. Брайн, Іван Фігурський, Іван Фігурський, М. Куликова і Анна Шарко по $1.00; Григорій Томків, М. Погода, Петро Шарко, Е. Дзевал і Я. Мулярчук по 50 цнт.; Я. Олинців, Я. Баляс і С. Савицький по 25 цнт. — **Разом $43.25.**

2) На руки І. Федура, П. Биха і А. Чайки: Яким Кий $10.00; Анастазія Салдан і Петро Бих по $5.00; Петро Олексів $3.00; Назар Баран $2.00; Іван Яве, Григорій Сарантак, Петро Мельник, Адам Хулимський, Ксенька Партика, Войтко Ляхович, Микола Баран, Тереса Федишин, Микола Гладкий, Іван Сьвінцицький, Василь Фурик, Марія Фурик, Іван Недошитко, Пилип Хома, Віктор Бих і Райс Брос по $1.00; Іван Макогін, Василь Слободян, Дмитро Бих, Данило Баран, Марія Баран, Марія Іваник, В. Бойчук, Анна Водяна і Франк Вілад по 50 цнт.; Іван Крид 25 цнт. — **Разом $45.75.**

3) На руки М. Ямки, Д. Федуна і П. Биха зложили: Франко Куш, Михайло Мандзюк і Анна Шулим по $5.00; Григорій Конюх $3.00; Петро Шайб і Петро Бартків по $2.00; Микола Кавецький, Блажко Питель, Михайло Гуцалюк, Василь Цїльник, Федір Свистун, Ожеховський, Іван Притка і Семен Сікора по $1.00.—Разом **$30.00.**

4) На руки Марії Каспрак зложили, на хрестинах у Федора Романюка: Федір Романюк $3.00; Семен Сікора, Настя Салак і Евгенія Круль по $1.00; Марія Каспрак 50 цнт.; Марія Янек і Олекса Ріник по 25 цнт. — Разом $7.00. — Катерина Назаревич зложила на руки М. Соловського $5.00. — **Разом $12.00.**

5) На руки М. Солозського і К. Фуртака зложили: Михайло Назаревич і Лев Гинда по $5.00; Іван Гинда $3.00; Іван Береза і Іван Партика по $2.00; Михайло Самборський, Іван Баляс і Лев Орнатовський по $1.00; Ілія Добрянський 50 цнт. — Разом **$20.50.**

6) Крім коляди, добровільно жертвували: Катерина Федун $20.00; Михайло Соловський, Іван Федун, Анна Чайка, Ксеня Фуртак, Дмитро Федун, Марія Каспрак і Анна Лукович по $10.00; Василь Слободян $7.00; Андрій Чайка, Василь Свистун, Кирило Гладкий, Кіндрат Чайка, Григорій Гладкий, Михайло Ямка, Данило Баран, Віктор Бих, Петро Бих, Василь Федун, Юлія Фігурська і Ілько Матіящук по $5.00; Іван Лукович (син Івана) $4.00. — **Разом $161.00.**

Збірка на покритє коштів дрібними датками **$5.25.**

ЗАГАЛЬНА СУМА
ВИНОСИТЬ $317.75.

За щедрі жертви і щирі серця дякуємо всїм жертводавцям в імени всїх тих, котрі будуть потребувати сеї помочи. Ми переконали ся, що наші люди є жертволюбиві, що їм лежить на серцї добро рідного села, добро своїх родин, приятелїв і знакомих. Віримо отже, що вони і на далї не забудуть на се гуманне дїло і будуть складати дальше свої обильні жертви, за що колись устно одержать слова подяки від тих, на котрих вони тепер складають ся. Наші села зруйновані і вони потребують помочи. Сю поміч мусимо дати ми, бо там є наші рідні родичі і добрі люди взагалї.

Комітет просить всїх прибути в недїлю, 6. цьвітня 1919, на збори, які відбудуть ся в Народнім Домі в Ню Йорку. Початок о годинї 3-тій пополудни.

Михайло Соловський,
предсїдатель Комітету.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

St. Clair, Pa.

Заходом тов. спів. „Бандурист" при гр.-кат. церкві св. О. Николая, при співучасти хору з Маганой Сіти, Па. і других місцевостий, відбуде ся

В НЕДІЛЮ, 6. ЦЬВІТНЯ 1919
в Колумбія гол, Ст. Клер, Па.

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

В продукції хорові входять псальми і инші пісні, соля і дуети.

в перервах буде грати на скрипках п. М. Хиляк, в на фортепяні М. McCann.

Отсим запрошуєть ся з сусїдних місцевостий Українців і инших народностий. 38-40

Дохід призначений на будову іконостасу.

Дірiґенти хорів: Ст. Клер **М. Сокольський;** Маганой Сіти, **М. Білянський.**
Цїни місць: I-рядні 75ц.; II-рядні 50ц.; III-рядні 25 цнт.

Початок точно о год. 8. вечер.

Сердечно усїх запрошує
Комітет парохіяльний.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий спеціяліст недуг мужеських в Пітсбургу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнійший і заслугуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий усе своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ

II. поверх, фронт. 76-89

644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятниці від 9. рано до 8. веч. В неділї від 10. до 2.

УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ!

Хто би Ви не були, яке би не було Ваше образоване, в якім занятю Ви би працювали, зачніть учити ся

АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.

КУРСИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗАОЧНО

Наша школа сим заявляє, що вона зобовязує ся виучити читати, писати і говорити по англїйськи кождого Українця що жие в Америцї. До сеї школи не мусите особисто ходити. Ми висилаємо спецїяльно зладжені задачі почтою. Кождий що запише ся до сеї школи учить ся англїйської мови під наглядом фахового учителя або учительки. Платня за цїлий курс лише 5 долярів. За 4 роки істнованя сеї школи покінчили курс тисячі Українцїв. Від кождого є подяка, і кождому дивно, що так легко і приступно вивчив ся англїйської мови після нашої системи. Пробні задачі і подробиці висилаємо за 10 центів (марками). Радимо Вам написати по пробну задачу і упевнити ся. Нашим кличем — чеснота, точність і строге виповнене діла.

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 W. 47th St., New York, N. Y.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО

КНИГАРНЯ СІЧОВОГО БАЗАРУ

посїдає у своїм складї книжки ріжного змісту? Коли нї, то пишіть сейчас по цїнник книжок, залучаючи 3-цнт марку на пересилку на адресу: 7-56

SICHOWY BAZAR,
84 E. 7th St. New York, N. Y.

АДВОКАТ

OTTO H. DROEGE

удїляє безплатно порад у всяких цивільних, карних і судових справах, щодня від години 4-тої до 7-ої пополудни, а в недїлї від год. 10-ої до 1-ої в полудни в Американсько-Українськім Бюрі.

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.
520 E. 6th St., New York, N. Y.
Tel. Orchard 8968.

ТРІСНЕШ ВІД СЬМІХУ

коли не впережеш ся сильним головодом, читаючи КНИГУ СЬМІХУ. В тій книжці є понад 100 дуже цікавих ілюстрацій, ріжні вірші, та приповідки. Такої сьмішної книжки Ви еще не читали в своїм житю. Цїна за одну 50 цнт. Належитість присилайте в стемпсах почтових на адресу: 14-

NATIONAL SALES CO.,
Sta. D., Box 90, New York City.

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює в 24 ГОДИНАХ

Кожда пачка має напись MIDY

Уникайте підробів.

ЧИ ВИ Є НЕДУЖІ?

Не робить ріжниці, який лїкар Вас лїчив, або як легка чи тяжка є Ваша недуга, не зволїкайте. Через останні 21 лїт я вилїчив тисячі недужих мущин і жінок, і коли Ваша недуга є до вилїченя, я вилїчу Вас лїпше, скорше і дешевше, чим який другий спеціяліст. Я екзаміную безплатно X-Ray машиною, коли сего потрібно; при помочи сеї чудової машини, кожду часть органу у Вашім тілї можна бачити виразно. За лїки не числить ся додатково.

Коли Ви терпите на слабі нирки, болї в жолудку або крижах, ревматизм, шкірні недуги, викиди, біль горла, катар, запір, слабости міхура і нирок, я сейчас дам Вам поміч.

ПОРАДА ДАРОМ.
НЕ ЛІЧИТЬ ПОЧТОЮ.

Dr. FALK,

СПЕЦІЯЛІСТ

31 W. 28th St., New York, N. Y.
межи 5-тою евеню і Бродвей.

Години офісові: від 11. рано до 7. веч. що дня. В недїлї і американські сьвята від 10. до 1. в пол.

МЕДИЧНЕ ЛЯБОРАТОРІЮМ СВ. МИХАЇЛА

поручає слїдуючі певні лїки:

Бальсам св. Михаїла на очищене зіпсутої крови. — Фляшка 3 доляри.

Ревматин до натираня на ревматизм, ломане тіла, рук, ніг і перестуду. — 1 фляшка 2 дол.

Геркулес на скріплене сил і апетиту; дїлає добрим, енергічним і здоровим. — Фляшка 2 долярі.

Порошок „Антисептін" для женщин, що терплять на обнижене матиці і на білі уплави.—Коробка $3.

Матичний збір пахучих корінців до заправлюваня напою для женщин.—Цїлий збір в 1 коробці 3 дол.

Волосонищитель, усуває волосє з лиця і инших частий тіла в одній мінутї і є нешкідливий. — Коробка 1 доляра. 9ч—

Пишіть по катальоґ. — Всї листи враз з грішми адресуйте до:

ST. MICHAELS MEDICINE CO.
Carlstadt, N. J. Dep. D.

НОВА МАПА ГАЛИЧИНИ

Вже вийшла з друку нова мапа Галичини в **українській мові.** На нїй є виразно намальовані всї міста, місточка, гори, ріки, зелїзницї і села. Такої мапи ще в Америцї не було. **ЦІНА ЛИШЕ 25 ЦНТ.** (Принимаємо марки). Замовляйте зараз, бо наклад невеликий. 33ч39

KNYHARNIA ZHODA,
114 E. 10th St., New York, N. Y.

ЗРОБІТЬ ВАШЕ ВОЛОСЄ ГАРНИМ.

Відсьвіжіть вашу голову! Стримайте випадане волося! Усуньте порплї! Хай ваше волосє виросте буйне і гарне.

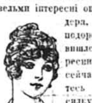
ВИ СЕ МОЖЕТЕ ЗРОБИТИ.

„ДАРМАФУҐА" дасть поріст волосю, усуне порплї і волосє перестане випадати. В короткім часї ваше волосє відросте на цїлій головї. 37-48

На спробу вишлемо за 10 ц.

ARGIL SPECIALTIES CO., Sv.,
Box 37, Philadelphia, Pa.

ДАРОМ КОЖДОМУ вишлемо сьмішні і вельми інтересні оповідання: Пригода бордера, Запізнане, Вінчане і подорож послюбна, як також вишлемо 150 цікавих і інтересних ілюстрацій. Пишіть сейчас, веселїть ся і сьмійтесь до розпуку. На пересилку залучіть 6-центову марку. Адресуйте: 33ч

„KRAJOWA" SUPPLY CO.,
226 Second Ave., New York, N. Y.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ КАЛЕНДАР СІЧОВОГО БАЗАРУ

на 1919 рік

ЗАНИМАЄ 224 СТОРІН ДРУКУ. КОШТУЄ ВСЕГО 50 ЦЕНТІВ.

Хто замовить 10 календарів дістане один даром. Хто замовить 15, дістане 2 календарі даром. 32-41

Замовляйте як найскорше, бо наклад невеликий.

Посилайте моні-ордери на адресу:

SICHOWY BAZAR,
84 E. 7th St. New York, N. Y.

РІК ОСНОВАНЯ 1893.

6.45

Im. з 21 каміями ЖЕЛІЗНИЧИЙ ГОДИННИК для мущин і жінок накручує ся без ключика, позолочуваний, з гваранцією на 20 лїт, подвійні коверти красно виpізані. Ходить безусліино точно і є спеціяльно зроблений для людий, котрі роблять при желїзницях, і гварантує ся на 20 лїт. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за послїплатою (C. O. D.) $6.45 і за зворот пересилки, з тим привілейом, що кождий може його оглянути, і если йому не подобає ся — то тоді не потребує платити анї одного цента. За такий годинник у иншого купця треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочуваний ланцюшок з дармовисом додає ся даром до кождого годинника. 99ч—

EXCELSIOR WATCH CO.,
1101 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.

115 Ave. A., NEW YORK, N.Y.
Telephone: Orchard 2568.

Чому терпіти КОЛИ ПОМІЧ МОЖНА ТАК ЛЕГКО ОСЯГНУТИ

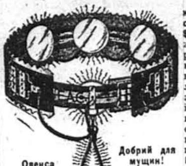
МОЯ 30-ЛІТНА ПРАКТИКА навчила мене досьвіду в обходженю ся і застосованю найновійших наукових метод у всяких недугах крови, нервових долеглиостий, недомагань жолудка, міхура, шкіри, утроби, нирок і других дітниених частий тіла. Баданє мочи безплатне. Приходіть сейчас, голосіть ся нинї. — Ви можете розповісти свою слабість у Вашій мові і з довірєм. Я не послугуюсь таумачем.

Години офісові: денно від 9. до 4. і 6. до 8. В нед. і сьвята від 10. до 1

Dr. WM. BOEHM

4 E. 30th St., межи Медісон і 5. еве., NEW YORK.

ВІЛЬНЕ НА 60 ДНІВ.

Овенса Електричний Пасок

Добрий для мущин!
Добрий для женщин!

ПРОБНА ОФЕРТА: Пішліть 30 цнт. на **мужеський пасок** або 40 цнт. на **женський пасок** на оплачене пересилки і т. и. Заплатіть **$3.98 депозит** при відборі з почти. Зачніть уживати сейчас і носіть пасок як вказано через **60 днів,** а коли опісля будете з него **цілковито вдоволені** і щасливі з чудової поправи Вашого здоровля; коли Ваше серце запалає вдячностию і Ви побачите, що мій пасок зробив Вам більше добра нїж всї медикалїї і лїкарська опіка, якій Ви колинебудь піддавали ся, тоді зобовяжіть ся поручувати сї паски своїм знакомим. Коли однак будете невдоволені при кінци 60-ох днів, тоді звернїть пасок сейчас, а по сім я зверну Вам скоро **Ваші $3.98.** Се моя **ґаранція.** Коли Ви маєте ревматизм, спіятику, невральґію, параліж, катар, астму, запалене горла, нервовість, спазму, диспепсію, нестравність, болї голови, безсонність, слабість в крижах, гемороїди, запір, скрофули, опухнене, дрощі, водну пухлину, недуги нирок і утроби, ослаблені органи, і всякі инші долеглиости, то я радо дам Вам на двомісячну пробу славний **Powerful Electric Belt.** Чому ждати погіршеня? Чи Вам лїкарі не говорили, що вплив електрики відчуваєсь сейчас по ужитю? Адресуйте: 59ч—

A. P. OWENS, Dept. E., 152 W. 14th St., NEW YORK, N. Y.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА НА КОРОТКИЙ ЧАС.

Машини без труби і з трубою з 20 піснями, один альбум, 100 шпильок лише за 133ч—

$28.00

Завдаток $5.00, а решту заплатите при дорученю Вам товару. Всї замовленя належить адресувати до:

GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.,
310 Grand St., New York, N. Y.

ПРАВДИВИЙ ПРИЯТЕЛЬ В БІДІ.

Кождий майнер, механік, чорнороб або кождий працюючий внутрі або на дворі фабрики або заведень уважає за приятеля

ПЕЙН-ЕКСПЕЛЄР.

Будучи в ужитю висше 50 лїт з неврівнаним успіхом, він оказав ся одним з найлучших лініментів проти: болю в грудях, суставах і мязах, перестуди, люмбаґо і всїх других причинах ревматизму. Бережіть ся дешевих бутельок більшого розміру.

Жадайте всегда найлучшого

При купнї Пейн-Експелєру глядіть, щоби на коробцї знаходив ся реґістрований знак „ЯКОР". Не беріть жадних других. По 35 або 65 центів за бутельку в аптиках або безпосередно у фабрикантів. 130ч—

F. Ad. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

ХОРІ ЛЮДИ!

ЧИ НЕ СТРАТИЛИ ВИ ТЕРПЕЛИВОСТИ, ЗАВДЯКИ ВАШІЙ НЕДУЗІ.

З дня на день з року на рік віддаю лїкарські услуги Українцям. Представте собі скільки хорих я уже вилїчив та скільки хорим я уприємнив жите. Коли Вам жите надоїло задля пробуваня ріжних лїкарств і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам цілковито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше жите охоронити і пояснить Вам о вашій недузї. Лїчу уже через 20 лїт з добрим успіхом всї недуги, як: ослаблене, затроєне крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д 115-128-

Недуги полові і нервові лїчу за помочию електричних апаратів і „X лучів", через яке переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лїкар посїдає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знаного всім

Dr. LANDES, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.

Telephone Gramarcy 3823.

Години принять: від 10. рано до 7. вечер. В недїлї від 10. рано до 3. пополудни.

Кождий Українець

повинен носити при годиннику гарний ґердан з гербом України, вироблений з дорогих кораликів в сїмох кольорах.

Хто купить у нас годинник, дістане ґердан даром. Годинник, який тут бачите на образку, є новостию, НАКРУЧУЄСЬ РАЗ НА 8 ДНІВ, показує години, мінути, днї в тижни, місяці в роцї. Час тримає дуже точно. Зроблений міцно, шкло не ломаєсь. Посїдає 17 каменів. Писемну гарантію даємо на 25 лїт. Сей годинник продає всюди по $16.00, а ми будемо продавати через короткий час по $12.95 і в додатку дамо ґердан. Носїть сей годинник через 30 днів і коли переконаєте ся, що він не такий як, ми тут описуємо, то пришлїть його нам назад, а ми звернемо Вам Ваші гроші. Коли бажаєте лише ґердана, то буде Вас коштувати $3.00 один. Гроший наперед не жадаємо. Витнїть се оголошене і подайте свою точну адресу, а заплатите, як почтар доручить Вам товар до рук. ЗРОБІТЬ СЕ НИНІ СЕЙЧАС. Адресуйте: 36чс-

NATIONAL SALES CO., Sta. D, Box 90, Dept. Sv., New York, N. Y.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

В ОКОЛИЦІ ВЕЛИКОГО МІСТА ROME, N. Y.

1) Фарма 116 акрів доброї землї, добрі будинки, 5 акрів саду, 20 акрів ліса, 8 коров, 2 конї і всї знаряди фармерські. Цїна $3.700. Потреба половину на вплату.

2) Фарма 280 акрів з будинками, 50 акрів ліса, 40 штук худоби, 5 коний, всї знаряди фармерські. Цїна $8.900, вимагаєсь вплати $3.000. Тут є около 300 Українців і Поляків фармерів. Пишіть до: 37-43

A. FILIPCZAK,
306 Henry St., Rome, N. Y.

ВІД ПРОПУКЛИНИ ГИНЕ РІЧНО 7,000 ЛЮДИЙ.

Сїм тисяч людий кождого року сходить зі сьвіта, а погребні карти подають за причину їх смерти „Пропуклину". Чому? Поноже сї нещасливці занедбали себе а навіть не звертали уваги на призаки сеї недуги, яке обявляєсь сверблєнєм. Чи і Ви занедбуєте себе через ношене перевязок, пасків і инших річий? Перевязка в найлїпшім случаю, не є нічим иншим як непрактичним пристосованєм — невластивою підпорою під валючою ся стїною і не можна її уважати за успішнійшу як лише за механічний приряд. Тиснене перевязки здержує циркуляцію крови, і позбавляє ослаблені мязи з тої найбільше потрібної їм поживи.

Однак наука найшла спосіб, і кождого терплячого від підвязок, отсим запрошуєсь до БЕЗПЛАТНОГО випробованя таки у своїй власній хатї, нової методи зв. Plapao, яка є одинокою науковою, практичною і успішною в лїченю пропуклини, яку сьвіт доси знає.

Plapao прилад приложений щільно до тіла, не може нїяк усунутись з місця, а тимсамим, не може розятрювати пропуклину анї втискати ся в тіло. Мягкий як вельвет, легко закладаєсь, недорогий. До ужитя як в часї роботи так і в часї спаня. Без пасків, спряжок і спружин.

Випробуйте як замикати отвір пропуклини, бо пропуклина з природи сама НЕ УСУВАЄТЬ СЯ. Вишліть своє імя ще нинї до Plapao Co., Block 3038, St. Louis, Mo., на безплатну пробу Plapao і по потрібні інформації 88ч—

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ!

22-24ч—	цнт.
Запорожець за Дунаєм, оперетка в 3-ох діях	25
Підгіряни, мельодрама в 3. діях	50
Простак, комедія в одній дії	20
По ревізії, етюд в одній дії	20
Запорожський клад, комедіо-оперетка в 3-ох діях	20
Хмара, драма в 5-ти діях	75
Верховинці, драма в 3-ох діях	30
Жидівка вихрестка, драма в 5-ти діях	50
Панна штукарка, комедія в 3-ох діях	30
Дай серцю волю, заведе в неволю, драма в 4-ох діях	40
Душогубка, драма в 4-ох діях	30
Недолюдки, бувальщина в 3.діях	30
Сватаня на вечерницях, водевіль в одній дії	10
Мазепа, історична драма в 5.діях	35

Замовленя посилайте на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA im. T. SHEWCZENKA,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ПІД УВАГУ

ДЯКОУЧИТЕЛЯМ, ДІРІҐЕНТАМ І ЛЮБИТЕЛЯМ СПІВУ.

МУЗИЧНЕ ВИДАВНИЦТВО ЧАЙКОВСЬКОГО.

Маємо отсї найкрасші концертові твори:

Церковні твори:

Служба Божа, Вербицького, галицька.
Сей день, Бортнянського.
Се нинї, Бортнянського.
Вскую мя отринул, Бортнянського.
Силою свише Бортнянського.
Херувимські, Чеснокова.
Херувимські, Фатієва.
Осмогласники, галицького напіву.
Осмогласники, Львова.
Ирмоси, Львова, Бортнянського.

Сьвітські твори:

Хор пастухів.
Хор птиць.
Зірка.
Вечір.
Ізгнанник.
Серенада.
Матлєнсіт гробу.
Спи малютка.
Як поїхав мій миленький.
У недїлю дуже рано.

Богато найкрасшої української музики церковної і сьвітської. 39

Пишіть до:

RUSSIAN MUSICAL COMPOSITION,
305 Washington St., New Britain Conn.

НА ВЕЛИКОДНІ СЬВЯТА

посилайте желаня до родини і знакомих.

У нас дістанете відповідних паперів листових з друкованими віршами і почтових карток.

ПАПЕРИ ЛИСТОВІ приоздоблені образками або цьвітами, з желанєм Христового Воскресеня, до Родичів, до Родини, до Брата, до Сестри, до Шваґра, до Товариша; поодинокі папери коштують по 3 центи, 12 паперів 30 центів.

Папери позолочувані, оздоблені цьвітами і образками, 2 штуки за 15 центів.

КАРТКИ ПОЧТОВІ з українським написом, з малюнками відповідними на Великдень. 6 штук коштує 20 центів.

Картки любовнцчі для молодих людий, з желанєм Сьвят Великодних, 6 штук коштує 25 центів.

Картки вишивані шовком, дуже гарні, по 25 центів, 4 штуки за 75центів.

Такі самі папери листові і картки почтові маємо також і в польській мові.

Замовленя і гроші посилайте до книгарні Василя Гришка на адресу: 30ч12

UKRAINIAN BOOK STOKE,
439 N. 6th Ave., Scranton, Pa.

EXTRA ЛИШЕ ДЛЯ ДОРОСЛИХ!

Даром вишлемо кождому інформації, якою дорогою можна прийти до щастя і богатства. Як також як можна злобути серце дорогої особи і пізнати тайни їх любови і много инших річий, які зацікавлять кождого. Вишлемо кождому даром по надісланю 6 центової марки на пересилку. 24ч—

"COLUMBIA" NOVELTY SALE CO.,
Sta. D., Box 9, New York, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошень женитьби не приймаєсь)

МИХ. ВІНТОН,
український гімнастик, котрий виступає на сценах в містї Шикаго.

ПОШУКУЮ ТОВАРИША, котрий вміє гімнастичні вправи або хотїв би навчити ся сеї штуки даром. Я знаю гімнастику акробатичну, однак потребую товариша до помочи по найбільших театрах. Добрий заробок запевнений. За кілька лїт поїхав би зі мною до старого краю давати представленя. По близші інформації голоситись до: MIKE WINTON, 418 N. Carpenter St., Chicago, Ill. 39-40

Пошукую свого шваґра **ПАНЬКА ПІГАЧ,** з села Вельдіж, повіт Долина, Галичина. Перед трома роками перебував в Кольвер, Па. Хто би про него знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: MICHAEL BIHUN, 431 W. 45th St., New York, N. Y. 36-41

Пошукую двох своїх братів, **ІВАНА і ТЕОДОРА НАЛИВАЙКО,** з села Тростїнця малого, повіт Золочів, Галичина. Перед 4-ма роками перебували в Ню Йорку, Н. Й., Хто би про них знав або вони самі, прошу зголосити ся до: PHILIP SHLYJKA, 488 Main St., Hartford, Conn. 37-39

Пошукую мого сина **НИКОЛУ МИРОНЮКА,** родом зі Стрільча, Городенського повіту, 28 лїт числячого, котрий перед 10 роками виїхав до Америки і в початках перебував в Ню Орлїнс, Лї., а пізнїйше в Кістон, Окла., і в Спрінґфілд, Масс. Хто би про него знав, нехай напише до мене а дам йому $5.00 нагороди. ДМИТРО МИРОНЮК, 1035 Clarke St., Montreal, Que., Canada. 37-39

ПРОДАМ дешево фарму, 3 акрів землї, малий дім, корова, велика безрога, 10-ро курок, пару пнів пчіл, керниця в місни. Дім новий, щойно два роки як побудований. Близько фабрик, школа, до стріт кари 5 мінут ходу. Зголосити ся до: YACKO ANTONIW, Box 121, North Bradley Street, Plainville, Conn. 39

ПОТРЕБА ФАХОВОГО БУЧЕРА, мусить уміти по англійськи і українськи. Добра платня. Лише фахові най голосять ся до: PAUL PAWLYK, 342 St. Paul Ave., Jersey City, N. J. 37-39

КУПУЙ ТЕПЕР, ДЕШЕВО!

Дім, фарму, льоти. Готівкою або за доляра тижнево. Околиця подобаєсь тобі, РУЧИМО. Працю одержиш. Прийдь переконатись, або пиши до: LINCOLN COMPANY, 309 Broadway, Suite 210, New York City. Агентів потребуємо всюда. 33-44

ОГОРОДОВА ФАРМА НА ПРОДАЖ В OLD BRIDGE, N. J.

5 акрів доброї землї, дім на 7 кімнат, стайня, шопа для коров, домики для курий і дротяне обгороджене для курий. Продасть за $1600.00, часть готівкою, решта на сплати. Голоситись до MR. F. A. HOUSSNER, Old Bridge, N. J., а адреса властителя: WM. BILINSKY, c/o Pioneer Bakery, Amarillo, Texas. 39,40,42

РАТИ, ВПЛАЧЕНІ НА КУПНО БОНДІВ, НЕ ПРОПАДАЮТЬ. Богато людий, працюючи по майнах або шапах, закупили бондів на сплату ратами. Лучаєть ся що заплативши кільканайцять рат, змінили роботу, відрікаючи ся своїх заплачених рат на бонди, думаючи, що сї гроші пропали. Хто мав би подібний случай, і хотїв би віднискати свої гроші, нехай звернеть ся о пораду в сїй справі до Американського Українського Бюра на адресу:

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc., 18—
520 E. 6th St., New York, N. Y.

ВАЖНЕ.

200 РОДИН потрібно до стейту Мішіґан, до робіт при цукрових буряках в Michigan Sugar Co., Saginaw, Mich. Платня $24.00 від акра, даром добре мешкане, опал і т. д. Переїад зелїзницею і транспорт річий оплачує компанія, яка не стягає за се анї цента з платнї. Добра платня і дешеві житєві условиня. По близші інформації і для підписаня контракту просимо всїх мешкаючих в околиції Ню Йорку голоситись особисто на сходинах **в недїлю, дня 6-го цьвітня** від 1-шої до 5-тої попол. і через цїлий тиждень кождого дня до 8-ої години вечер до склепу **Z. Wolinsky, 113 E. 3rd St., New York, N. Y.** — Позаміцеві зволять голоситись листовно. — Беремо родини і самотних зі стейтів Ню Йорк, Ню Джерзи і других сусїдних. 39-40

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

має великий склад книжок всякого рода історії, повісти, оповіданя, байки, казки поезії, співанники, молитвенники, образи патріотичні, релїгійні і много инших річий. Пишіть по катальоґ на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA, 66ч
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

ДАРОМ

кождому костумерови вишлемо сей з правдивої сталї вироблений ножик з двома гарними фотоґрафіями, які находять ся по обох сторонах ножика.

По катальоґ пишіть ще нинї, а на пересилку залучіть марку за 6 центів. 39вс49

AMERICAN NOVELTY SUPPLY COMPANY,
P. O. Box 1034, New York City.

HELP WANTED MALE

ПОТРЕБА МУЩИН

ПОТРЕБА мущин, понад 16-лїтних, до сталої роботи, гарна і здорова околиця, новітна фабрика, добра платня. Голоситись до: AMERICAN MUSICAL SUPPLY CO., 451 Communipaw Ave., Jersey City, N. J. 36—

HELP WANTED FEMALE

ПОТРЕБА ЖЕНЩИН

ПОТРЕБА дївчат, понад 16-лїтних, до сталої роботи, гарна і здорова околиця, новітна фабрика, добра платня. Голоситись до: AMERICAN MUSICAL SUPPLY CO., 451 Communipaw Ave., Jersey City, N. J. 36—

В КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДО ВСІХ ІНТЕРЕСОВАНИХ.

Я терпів більше як 12 лїт на долегливі болї голови, нервовість, болї в хребтї і жолудку, мав лихий апетит, ослаблене і запір. Я ходив з трудностию. Я радив ся кількох лїкарів, однак здавалось, що вони не були в силї розпізнати мою недугу і не могли помочи менї.

Одного дня я перечитав оголошеня д-ра Ганнона і я віддав себе сейчас під його опіку. Без жадної втрати часу від мого занятя, він дав менї поміч за першою візитою і менї полїпшалось. Тепер по 3-місячній опіці я повернув до здоровля. Всї болї уступили. Я можу добре ходити, і коли передтим я міг заледви дещо їсти, то тепер я маю чудовий апетит і менї все що їм смакує. В дійсности мій стан є так знаменитий, що Ви майже не повірили би що я був хорий.

Я є вельми вдячним сему знаменитому спеціялістови і складаю радо сю заяву, щоби і другі могли пізнати як много добра він робить для недужих людий.

ПАВЛО КОВАЛИК,
723 Willow Ave., Hoboken, N. J.
Aug. 11, 1918.

Читайте понизше оголошеня д-ра Генона.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Коли терпите на якусь нову скомпліковуну або застарілу недугу а потребуєте помочи спеціяліста

ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ — А Я ДОВЕДУ ДО РЕЗУЛЬТАТУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без жадної перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тім самім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного спеціяліста. Одна візита в моїм офісі і точна екзамінація упевнить Вас, що я верну Вас на дорогу яка веде до здоровля.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

хронічні болї голови, заворот голови, привиди, маячить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болї в карку і хребтї, ревматизм в суставах, слабість горла, шкірні клопоти, недомаганя жолудка і кишок, невральґічні болї, виступи на язику і запір, прийдіть до мене.

ПРИМІНЮВАНЕ ЕЛЕКТРИКИ, ЗАШКІРНІ ВСТРИКУВАНЯ І ІНҐАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕНЯ.

Порада зовсім даром.
Прийдіть нинї. Не відкладайте.

Dr. HANNON

СПЕЦІЯЛІСТ

146 E. 14th Street, New York, N. Y.
Напроти Tammany Hall

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В недїлї і признані сьвята: від 10. до 2. в полудне лише.

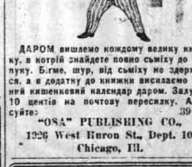
Осібний почекальний покій.

ЖМІЄЧНИК є одним з найлїпших домашних лїків і певним средством проти ревматизму, болїв плечий, коленя і болїв грудий. Є помічне на болї голови, на болї суставів у рук і ніг, на легкий параліж карку, болї горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносїть ся до ґенерального аґента, залучаючи 3-центову марку на відповідь. 38ч—

MIKE FEDIW,
3 WASHINGTON AVE.,
HASTING ON HUDSON, N. Y.

СЬМІХУ ДО РОЗПУКУ!

ДАРОМ вишлемо кождому велику книжку, в котрій знайдете повно сьміху до розпуку. Біґме, шур, від сьміху не здержите ся, а в додатку до книжки висилаємо гарний кишенковий календар даром. Залучіть 10 центів на почтову пересилку. Адресуйте: 39ч-77

"OSA" PUBLISHING CO.,
1926 West Huron St., Dept. 10,
Chicago, Ill.

!!! ДАРОМ !!!

Дамо кождому даром маґічне око (X-Ray апарат), через який мажете бачити кости у своїх руках, ґрафіт в оліваці, розріжните много инчих річий цікавих і кериених. Вишлемо Вам катальоґ книжок. Пришліть нам лише 2 цен. марку. 83ч—

EDWARD SOLTYKOWSKI, Dep. 26,
1144 N. Wood St., Chicago, Ill.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Оскаржує Вілсона о соціялізм.

Бувший член висшої палати американського парляменту, Йосиф Бейли, демократ з Тексас, оскаржує президента Вудрова Вілсона, що він яко член демократичної партії стоїть на соціялїстичній плятформі і проводить в жите соціялїстичні принципи. Він оскражує Вілсона о зраду тих принципів, на яких батьки американської демократичної партії основали її. Бейли каже, що у Вілсоновім кабінеті нема ніодного члена, котрий був би вірний старим принципам демократичної партії. Всї міністри є соціялісти або пів-соціялїсти. Вони дискредитують кождого, хто держить ся фундаментальних основ демократичної партії і називають реакціонером того, хто обороняє право приватної власности, називаючи його також слугою капіталу. „Кождий демократ знає, — каже Бейли — що президент Вілсон є соціяліст, а коли не соціяліст, то в кождім разі не є демократ типу Джеферсона і Джексона. На доказ свого твердженя Бейли вказує на факт, що Вілсона попирали і попирають соціялїсти. При останних виборах Вілсон мав дістати 40% соціялїстичних голосів. Бейли вкінци накликує, щоби ті демократи, котрі остали ся вірні фундаментальним принципам демократичної партії, виступили проти політики Вілсона.

З лївих кругів демократичної партії, до яких належить президент Вілсон і більша частина членів сеї партії, посипали ся у відповідь заяви, що Бейли є дійсно реакціонером і назадником, коли опираєть ся на „фундаментальних основах" демократичної партії, а не йде з духом часу і не пристосовуєть ся до потреб сучасности. Як звісно, демократичну партію в Злучених Державах основано на крайно реакційних фундаментах, і коли вона нині змінила ся в тім напрямі, аби відповідати своїй назві, то се заслуга таких людий, як Вілсон і подібних йому попередників. В початках демократична партія була виключно партією великих дідичів, на котрих тяжіло пятно поневолюваня міліонів білих і чорних робітників. Ще й нині в партії є люди з крайно назадницькими поглядами, до яких, видно, належить і бувший сенатор Йосиф Бейли, котрий придержуєть ся фундаментальних принципів демократичної партії. Президент Вілсон се чоловік бистрого ума. Він аж надто розуміє, що наспів час внутрішної державної реформи. І тому він домагаєть ся, щоби зелізниці, копальні і инші краєві богатства у Злучених Державах перейшли на власність держави.

Айриські делеґати відїхали.

Минувшого вівтірка виїхала з Ню Йорку французським кораблем „Ля Льорен" делеґація американських Айришів на мирову конференцію до Парижа. В склад делеґації входять: Френк П. Велш, Едвард Дон, бувший ґубернатор Іллїнойс, і Михайло О'Раєн з Філядельфії. Головою делеґації є Френк Велш. Делеґація буде найперше домагати ся, щоби мирова конференція допустила до мирового стола ірляндських делеґатів: Гораса Прюнкета, Едварда Де Валєру і Артура Ґрифіта. Колиж мирова конференція на се не згодить ся, то делеґати американських Айришів будуть домагати ся, аби їх допущено заступати Ірляндію на мировій конференції. „Колиж і на се не схочуть згодити ся, — заявив Ф. Велш — то ми приїдемо назад до дому і скажемо сьвітови, що те, за що ми пійшли до війни, не вводить ся в жите".

Продукція угля.

Продукція твердого і мягкого угля за тиждень 15-22. марта виносила 8,648.000 тон; 4,572.000 тон або понад 50% меньше ніж за тойсам тиждень в 1918 році.

Признаєть ся, що бере гроші з большевицької кватири.

В Перт Амбой, Ню Джерзи перебуває під сю пору якийсь чоловік, на імя Креховецький котрий хоч є Москалем вмішає ся до Українців і стараєть ся підкопувати в них національне чувство і ширить між ними большевицьку пропаґанду. Сей большевик, як оповідають тамошні Українці, ніколи нічого не робить, але жиє собі досить вигідно. Кажуть також, що він перед многими людьми признав ся, що за поширюванє між Українцями большевицької пропаґанди він побирає місячно 120 долярів з большевицької кватири в Ню Йорку.

Поляк-анархіст плянував захопити правительственний арсенал в Пітсбурґу.

Викрито змову захопити правительственний арсенал в Лоренсвіл, недалеко Пітсбурґа, в Пенсильванії. Змову плянували пітсбурські анархісти під проводом Поляка Владислава Виціса, котрого арештовано і посаджено до тюрми, де він буде сидіти аж до переслуханя. Крім нього арештовано много підозрілих осіб в Пітсбурґу, Монесен, Бентлейвіл і Донора.

Массачусетс проти большевизму.

В соймі стейту Массачусетс внесено проєкт в цїли здавленя анархістичної пропаґанди. Проєкт говорить, що особа, яка провинить ся проти анти-анархістичного закона в присутности трох або більше осіб, буде карана 3-лїтним арештом або гривною 1.000 долярів, або обома карами разом.

Мішіґен проти большевизму.

Низша палата сойму стейту Мішіґен приняла проєкт, аби особу, котра ширить большевицьку пропаґанду, карати гривною 5.000 долярів і 10-літним арештом.

Трибунал відкинув просьбу Дебса.

Федеральний трибунал відкинув просьбу Евгена Дебса, провідника лївиці в американській соціялїстичній партії, засуджено на 10 літ тюрми за нарушенє акту про шпигунство, якого він допустив ся підчас промови в Кантон, Огайо. — Дебс просив, аби йому уділено поновне переслуханє.

Ткацький страйк в Пасейку зломаний.

Поновний страйк ткацьких робітників у Пасейку, Ню Джерзи, здаєть ся бути зломаним, коли минувшого вівтірка рано всї фабрики пійшли в рух і коли з 12.000 робітників більше ніж одна трета часть повернула до роботи на услівях, предложених фабрикантами. Фабрики є стережені поліцією.

Стягають чужинцям 8% від їх зарібку.

З Елізабет, Ню Джерзи, доносять, що в тамошних фабриках стягають чужинцям по 8% від їх зарібку при кождій виплаті. — Також з Куртіс Бей, Мериленд, доносять, що там відтягають чужинцям по 8% від їх зарібку, а котрий чужинець підпише предложений йому цертифікат, платить лише 4%.

Вибори в Шікаґо.

Вибори на майора міста Шікаґо, в Іллїнойс, відбули ся 1-го цьвітня. Майором вибрано поновно републиканина Віліяма Гейл Томпсона, котрий одержав понад 20.000 голосів більше ніж його найсильнійший соперник Роберт Швайцер, кандидат демократичної партії. — Рівночасно при виборах голосовано над проґібіцією. Проґібіцію повалено більшостию 200.000 голосів. Голосувало 700.000 мешканців-горожан, — мущин і женщин.

Лїтаком через море.

Справа перелету лїтаком через Атлянтійський океан стала тепер темою дня. Визначнійші летуни поробили вже всякі приготованя до дороги. Лондонська ґазета „Дейли Мейл" оповістила оферту на 50.000 долярів для того летуна, котрий перший перелетить океан. Подібну оферту, як ми доносили, зробив воздухоплавний клюб в Атлантик Сіти, Ню Джерзи. В погоні за 100.000 долярами і за славою богато летунів обіцяє переправити ся воздухом через океан. Славний англійський летун, капітан Морґан, вже вибрав ся минувшого вівтірка в дорогу з Лївер пул до Нової Фундляндії. Знова один з найславнійших летунів Канади, на імя Гокер, виберєть ся в дорогу найдальше 10. цьвітня 1919 року.

Копальники проти Мунейового страйку.

Центральний екзекутивний комітет Зєдинених Копальняних Робітників в Америці подав до публичного відома, що він не бачить причини, чому майнери мали би виходити на страйк 4-го липня 1919 року, протестуючи проти засуду Томи Мунея у Сан Франціско. Комітет каже, що котрий майнер прилучить ся до сього страйку, той нарушить основний статут своєї орґанізації.

Московський савєт іменував тут своїх представників.

Людвик Мартенс, голова економічної місії московського правительства до Злучених Держав, повідомив про іменованє А. Геллера шефом торговельного департаменту і проф. Ю. Ломоносова головою зелїзничого департаменту. Проф. Ломоносов був назначений на се становище правительством Керенського, але відтак бувший амбасадор російський Борис Бахметєв усунув його за його про-большевицьке становище. А. Геллер є Жидом, уродженим в Росії. Донедавна він був головним директором одного фабричного підприємства в Ню Джерзи.

Обороняє чужомовну пресу.

Судія Йосиф Бофінтон, з федерального окружного суду апеляційного, обороняв чужомовну пресу у Злучених Державах на зборах чужинецьких комітетів позички свободи у Філядельфії, називаючи її найльояльнійшою інституцією в державі. „Я осуджую акцію, розпочату в Пенсильванії і в цїлій державі, щоби заборонити чужомовну пресу, — говорив судія Бофінтон — і я піднесу свій голос протесту без ріжниці, яка в сїй державі буде опінія прочих".

Найстаршу коршму в Ню Йорку замкнено.

Коршму Броснена при Фултон улици недалеко Бродвею, в Ню Йорку, замкнено минувшої середи о 7-мій годині вечером. Се була найстарша коршма в Ню Йорку, бо істнувала безперервно через 40 літ.

